

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. Nunc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

TITULUS XXXVI.

DE RELIGIOSIS DOMIBUS, UT EPISCOPO SINT SUBIECTÆ.

Dostquam de statu Religiosorum, & personis Religiosis dictum est, nunc de eorundem Domibus, & Ecclesijs subijcitur. Ex hac autem Rubrica, seu titulo notandum, quod spectato communi jure, & seclulis privilegijs, & exemptionibus, Religiosorum monasteria, & Ecclesiæ Episcopis subditæ sint *c. omnes Basilicæ 10. causâ 16. q. 7. & docent Innoc. Ioann. And. & alij in c. cum venerabilis hoc tit.*

CAPITULUM I.

Nunc.

PARAPHRASIS.

Si dubitetur, quis Episcopus Basilicam nuper ædificatam dedicare debeat, inspici debet, quis Episcoporum, antequam fundaretur Ecclesia, ejus loci incolas baptizârit, & ad quem annuatim concurrerint ob Confirmationis Sacramentum; nam is etiam ad consecrationem templi vocandus est, non autem ex locorum terminis hæc lis definiri debet.

SUMMARIUM.

1. In dubio juris pro possessore est præsumptio.
2. Qui unum actum jurisdictionis, sub generali nomine exercet, eo ipso acquirit possessionem similium jurum, ad idem officium pertinentium.
3. Olim singulis annis pro Confirmationis Sacramento administrando, ad parochiam venit Episcopus.

4. *Ex terminis loci non semper definiri potest, ad cujus Episcopi jurisdictionem spirituales parochia pertineat.*

Notandum primum. Si quis sit in pacifica possessione alicujus rei, præsumptio est, ipsi jus rei competere, sive, ut aliter dicam, in dubio juris pro possessore præsumptio est. Ita *Abbas hic n. 2. argum. c. cum ad 15. de rest. spol.* Quare, qui possidet, onus probandi proprietatem in adversarium transfert, *S. retinenda Inst. de interd. c. sepe 18. de rest. spol. & videri potest Mascard. con. 1194.* quod possessor in dubio verè censetur possidere.

Notandum secundum. Si quis unum actum jurisdictionis, sub generali ratione, v. g. ordinarij officij exercet, eo ipso acquirit possessionem consimilium ad idem officium pertinentium, uti *Innoc. hic & in c. 2. n. 3. de Capellis Monach. Ioann. And. n. 4. hic & in cit. c. 2. n. 8. Abbas hic n. 3.* ubi ait, quod possessio unius articuli jurisdictionis affert possessionem universalem totius jurisdictionis, seu omnium articulorum; præterquam si sit alius in possessione jurisdictionis quoad alios articulos, juxta *c. andris 15. de prescript. ubi de hoc actum.*

Exemplum dat *Abbas n. 4.* si aliquis per temporis diuturnitatem exercuit actum præsentationis in Ecclesia, censi debet verus, & absolutus Patronus, quando nemo alius ostendi potest, qui pro Patrono habitus sit: sed alia ratio est, si Episcopus unum actum jurisdictionis exercuerit in hospitali, non potest inde inferri, etiam in reliquis, & absolutè loquendo, esse locum Religiosum, & Episcopo subditum, quando in alijs articulis hospitali immune fuit ab

Quia.

PARAPHRASIS.

Gregorius I. scribit ad Agapitum Abbatem, cum monasterium, in fundo Martiano Campanie, ob hostium incursions penitus destitutum sit congregatio, ut ne unus quidem remaneret monachus, quod ipse decrevit monasterium illud cum omnibus rebus, & actionibus competentibus, ipsius monasterio unire, ut res dicti Martiani monasterij vendendi à decipientibus, ac retinendi libera habeat facultatem; insuper monachos in b. deputare possit, qui cessante hostilitate, opus Dei celebrare, & decore deservire possint; verum tamen monasterium istud ordinationi Abbatis ita committitur, ut non Episcopus Aflurensis, in eorum civitate monasterium Abbatis Agapiti existit, sed Episcopus Nucernus, tanquam diocesanus, jurisdictionem in eo habeat, nam Papa ita eius loci ordinationem disposuit, ut inter omnia singulis Episcopis inviolata serventur, Habetur c. 9. registri epist. 67.

SUMMARIUM.

1. Romani Pontificis auctoritate potest unum monasterium desertum alteri uniri.
2. Ita, ut omnia jura transeant in monasterium, cui fit unio.
3. Quid, si fiat unio monasterio alterius diocesis aut monasterio exempti.

Notandum primum. Si monasterium sit desertum, aut desolatum, omnibus Religiosis recedentibus, aut emortuis tunc justa causa adest alteri monasterio ad Ecclesiam uniendo; verum per Romanorum Pontificis auctoritatem. Est hæc species quarta donationis, uti ex hoc c. colligitur, & citius habetur in c. pastoralis 7. in fine de reservationibus. Addit Abbas hic n. 2. ut etiam

Episcopo, & Laicæ jurisdictioni subditum, cum id non rarum sit, & hospitalia sæpe loca sacra non sint, seu Episcopo non subiecta.

3. Notandum tertium. Olim singulis annis Episcopus veniebat ad parochias, causâ ministrandi Crucis consignationem, quod est Confirmationis Sacramentum: nam quolibet anno Episcopus parochias omnes diocesis personaliter visitare debebat, ut exquirat, num reparatione indigeant c. Episcopus 11. causa 10. q. 2. tunc autem etiam confirmare poterat. Permittitur tamen etiam in cit. c. ut, si impeditus sit Episcopus, per presbyteros, vel diaconos visitationem Ecclesiarum, & ministrorum peragat; quare quod attinet ad Sacramentum Confirmationis, regula hæc traditur, peccare Episcopum, si illud longo tempore administratione intermitterat, ut docui l. 5. s. 3. s. 6. in fine.

4. Notandum quartum. Ex terminis seu finibus loci determinari non potest, ad cuius Episcopi spirituales jurisdictionem parochia pertineat. Hoc dictum clarum est, si sermo sit de terminis, seu limitibus territoriorum; nam jurisdictio temporalis nihil commune habet cum diocesi, & jurisdictione spirituali, prout docet Felinus in c. cum causa n. 12. de probationibus, Barbosa hic n. 2. Adde, quod neque territorium semper secum ferat jurisdictionem temporalem, cum in territorio unius alius jurisdictionem certi loci habere possit, ut proinde sit in territorio, non autem de territorio, teste Menochio l. 3. presumptione 97. n. 6. & 14. Sin autem intelligatur de terminis, seu finibus diocesis, tunc sensus est, quod ex ipsis non possit certo definiti, quod parochia posita inter fines, pertineat ad diocesana, cum alius Episcopus per immemorabilem possessionem, præscriptionemque potuerit jus parochiale in aliena diocesi acquirere, prout dixi in c. 4. de parochijs.

